

16. Odborná způsobilost k výkonu odborných veterinárních činností

Odborná způsobilost k výkonu odborných veterinárních činností je upravována **zákonem č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a vyhláškou č. 342/2012 Sb., o zdraví zvířat a jeho ochraně, o přemístování a přepravě zvířat a o oprávnění a odborné způsobilosti k výkonu některých odborných veterinárních činností.**

Odborná veterinární činnost

Odbornou veterinární činností dle veterinárního zákona je veterinární preventivní činnost, vyšetřování, stanovení diagnózy (diagnostika zdravotního stavu zvířat, včetně veterinární laboratorní diagnostiky), léčení zvířat a chirurgické zákroky na zvířatech. Dále předepisování léčiv, veterinárních přípravků a veterinárních technických prostředků, podávání léčiv a veterinárních přípravků, jejichž prodej a výdej jsou vázány na předpis veterinárního lékaře. Typickým příkladem, který vede k zamyšlení nad doslovným výkladem tohoto ustanovení je situace, kdy veterinární lékař předepíše tablety pacientovi a poučí chovatele, aby mu je doma podával. Dle zákona je totiž i per orální podávání tablet odbornou veterinární činností a osoba, která ji provádí by měla být osobou odborně způsobilou.

Za odbornou veterinární činnost je dle zákona považována dále prohlídka jatečných zvířat a masa a vyšetřování ostatních živočišných produktů, veterinární asanační činnost a další odborné činnosti, k nimž je třeba odpovídající kvalifikace získaná studiem a praxí ve veterinárním, popřípadě i jiném oboru.

Osoby odborně způsobilé k výkonu odborné veterinární činnosti

Osobami odborně způsobilými k výkonu **veškeré odborné veterinární činnosti** jsou **veterinární lékaři**, těmi jsou absolventi vysoké školy, kteří dosáhli požadovaného vzdělání během nejméně pětiletého denního teoretického a praktického studia v magisterském studijním programu v oblasti veterinárního lékařství nebo veterinární hygieny. Jejich studium musí zahrnovat studijní předměty vymezené prováděcím právním předpisem, přičemž délka studia může být dodatečně vyjádřena rovněž odpovídajícím počtem kreditů ECTS stanoveným vysokou školou pro magisterský studijní program v oblasti veterinárního lékařství nebo veterinární hygieny. Při studiu veterinární lékaři musejí získat znalosti a dovednosti stanové v prováděcím právním předpisu, na nichž je založena odborná činnost veterinárních lékařů.

Osobami odborně způsobilými k výkonu odborné veterinární činnosti **v rozsahu a způsobem odpovídajícím jejich odborné způsobilosti** mohou být nejen veterinární lékaři, ale také osoby, které úspěšně **absolvovali vysokou školu** v magisterském studijním programu v oblasti veterinárního lékařství nebo veterinární hygieny anebo osoby jejichž studium se dle zákona o vysokých školách považuje za rovnocenné. Dále **absolventi vysoké školy** v bakalářském nebo i v navazujícím magisterském studijním programu v oblasti veterinární hygieny a absolventi

oborů, které jsou dle zákona o vysokých školách považovány za rovnocenné (*např. studenti oboru Ochrana zvířat a welfare na VFU*). Tyto odborné veterinární činnosti mohou dále vykonávat i **absolventi vysoké školy** v jiném studijním programu, **která však odpovídá druhu a rozsahu činnosti**, zejména v oblasti lékařství, chemie, biologie nebo zootechniky a také **střední školy** (obor s maturitou) nebo **vyšší odborné školy** ve veterinárním oboru, případně jiné střední školy (s maturitou) nebo vyšší odborné školy v oboru, který odpovídá druhu a rozsahu vykonávané odborné veterinární činnosti (zdravotní sestry).

Odbornou činnost k výkonu některých odborných veterinárních činností lze také získat **specializovanou odbornou průpravou**, která je organizována Státní veterinární správou, nebo vysokou školou, která má akreditovaný studijní program v oblasti veterinárního lékařství a hygieny (v ČR VFU). Specializovaná odborná příprava k některým odborným veterinárním činnostem může být též organizována dle zvláštních právních předpisů, například dle nařízení vlády č. 10/1999 Sb., o jedech a některých jiných látkách škodlivých zdraví, nebo dle zákona č. 356/2003 Sb., o chemických látkách a chemických přípravcích.

Chovatel hospodářských zvířat

Dle **veterinárního zákona (§64b)** a dále dle **vyhlášky č. 342/2012 Sb.** je chovatel hospodářských zvířat odborně způsobilý provádět **na jím provozovaném hospodářství u hospodářských zvířat, které na tomto hospodářství chová**, některé odborné veterinární úkony. Tyto však může provádět pouze za dodržení zásad a postupů zajišťujících prevenci před znečištěním a přenosem mikroorganismů, zásad biologické bezpečnosti a dodržení bezpečnosti práce.

Chovatel hospodářských zvířat je oprávněn provádět zvířatům chovaným na jeho hospodářství poslechové vyšetření, vyšetření pohmatem a měření tělesné teploty. V době porodu s normálním průběhem může provádět intravaginální vyšetření porodních cest a může vést porod s normálním průběhem. Chovatel dále může provádět neinvazivní odběry vzorků pro účely laboratorního vyšetření, zejména mléka, moči při spontánním močení a trusu při kálení, případně provést nálev do batoru pomocí sondy. Je také oprávněn za účelem předcházení poškození zdraví, případně udržení a zlepšení zdravotního stavu hospodářských zvířat provádět i neinvazivní veterinární úkony, které je možné provádět bez znecitlivění.

Chovatel hospodářských zvířat, který absolvoval vysokou, střední nebo vyšší odbornou školu ve stanoveném oboru (je osobou způsobilou k výkonu odborné veterinární činnosti v rozsahu a způsobem odpovídajícím její odborné způsobilosti), je oprávněn k injekční aplikaci léčiv u hospodářských zvířat chovaných na jím provozovaném hospodářství. Injekční aplikaci léčiv může provést chovatel, který obdržel pokyny ošetřujícího veterinárního lékaře k injekční aplikaci léčiv, a to pouze zvířatům, u nichž veterinární lékař stanovil diagnózu. Chovatel musí být ošetřujícím veterinárním lékařem poučen o způsobu podání, indikaci, dávkování, době podání léčiv, kontraindikaci, negativních účincích, ochranné lhůtě, cílovém druhu zvířat a o způsobu uchování léčiv. Chovatel při injekční aplikaci léčiv musí dodržet zásady a postupy zajišťující prevenci před znečištěním a přenosem mikroorganismů, zásady bezpečného a účinného podání léčivého přípravku, ochrany zvířat a chovů před nákazami, nemocemi přenosnými ze zvířat na člověka, jinými onemocněními a zásady bezpečnosti práce.

Pokud je chovatel hospodářských zvířat osobou způsobilou k výkonu odborné veterinární činnosti v rozsahu a způsobem odpovídajícím její odborné způsobilosti a absolvoval specializovanou odbornou přípravu (složil závěrečnou zkoušku a získal osvědčení k provádění daných úkonů), je oprávněn provádět další odborné veterinární úkony. Mezi tyto úkony patří kastrace samců, kteří netrpí anatomickou vadou pohlavních orgánů mladších 7 dnů u prasat a mladších 8 týdnů u skotu, ovcí, koz nebo králíků a krácení ocasu u selat mladších 7 dnů a jehňat mladších 8 dnů. U savých selat je chovateli dovoleno provádět úpravu savých zubů. Dále také ošetření a úpravu kopyt, paznehtů a spárek zvířat a odrohování nebo tlumení růstu rohů u telat a kůzlat ve věku do 4 týdnů, které je prováděno chemickou kauterizací, nebo tepelnou kauterizací přístrojem, který vyvíjí potřebné teplo po dobu nejméně 10 sekund. Může též provádět odstraňování ostruh, hřebenů, posledních článků křídel, krácení zobáků, drápů, nastřihování meziprstních blan během prvního dne života drůbeže a odstraňování drápů a zkrácení horní části zobáku u kachen pižmových do 21 dní věku. U hrabavé drůbeže určené k produkci konzumních vajec může provádět do 10 dne věku kauterizaci zobáků.

Chovatel hospodářských zvířat je povinen vést záznamy o dalších odborných veterinárních úkonech, které provedl, o datu jejich provedení, počtu a identifikaci zvířat, u kterých byly tyto úkony provedeny. Je povinen uchovávat tyto záznamy po dobu nejméně 2 let, a na požádání je předložit úřednímu veterinárnímu lékaři.